

zaaknummer 2011 T 400 (1)

5 januari 2016

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mevr. mr. N.D. Geraads, advocaat te Nijmegen

tegen:

(wijlen) **[naam]**,
geboren op [datum],
overleden in [jaar],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de congregatie Broeders van Huijbergen en werkzaam geweest als onderwijzer.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 21 januari 2015. Op 3 juni 2015 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van broeder [naam], Algemene Overste van de congregatie Broeders van Huijbergen.

Op 12 november 2015 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. N.D. Geraads.

Namens de Congregatie is verschenen broeder [naam], Algemene Overste van de congregatie Broeders van Huijbergen.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager is gedurende zijn verblijf op het internaat [naam] te [plaats] seksueel misbruikt door [aangeklaagde]. Het seksueel misbruik heeft in ieder geval in de periode van 1959 tot 1962 plaatsgevonden. In klagers herinnering is het seksueel misbruik gestart rond de kerst in 1959. Het seksueel misbruik heeft bestaan uit het strijken over de bovenbenen, het betasten van het geslachtsdeel van klager over en onder de kleding en het aftrekken van klager. Ook bevredigde aangeklaagde zichzelf in het bijzijn van klager. Het seksueel misbruik heeft bijna één jaar geduurd en heeft in klagers herinnering in totaal zo'n vier keer per week plaats gevonden.

Klager is in 1959 gestart op het [internaat] in [plaats] waar hij de MULO volgde. Al snel bleek dat klager niet al te goed was in algebra. Aangeklaagde was de wiskunde leraar van klager. Klager heeft op zich goede herinneringen aan aangeklaagde, hij beschrijft hem als best een aardige man die vrij rustig en stil was. Omdat klager zoals gezegd problemen had met algebra, heeft aangeklaagde voorgesteld om hem bijles te geven. Zo gebeurde het dat klager na het avondeten van aangeklaagde op een kamertje boven het internaat bijles kreeg. Aangeklaagde zat dan naast klager dicht tegen hem aan en legde de algebra-opdrachten uit. Terwijl aangeklaagde dit deed wreef hij eerst meerdere malen over klagers linkerbeen. Klager weet nog dat hij toen een korte broek aanhad. Op die momenten merkte klager dat aangeklaagde dat ook bij zichzelf deed. Wat aangeklaagde bij zichzelf deed, heeft klager nooit goed kunnen zien of in ieder geval heeft hij zich door zijn leeftijd niet goed gerealiseerd wat er gebeurde. Vervolgens gebeurde het dat aangeklaagde de broek van klager opendeed en met het blote geslachtsdeel van klager ging spelen net zolang totdat deze stijf werd. Ondertussen ging aangeklaagde gewoon door met de algebra en de sommen uit te leggen. Daarna ging aangeklaagde klagers geslachtsdeel aftrekken en bevredigde hij klager en zichzelf. Nadat dit klaar was, eindigde aangeklaagde door te zeggen dat klager het heel goed had gedaan en dat hij vast een hoog cijfer zou krijgen. Uiteraard betekende dit niet dat de bijlessen zouden eindigen. Aangeklaagde bleef ten alle tijde heel aardig en lief voor klager. Hij aaide klagers haar en gaf hem zachte kussen op het hoofd. Aangeklaagde legde klager uit dat dit een geheim was tussen hen beide en dat het uniek was. Het zou iets zijn dat fijn was waarover niemand anders iets hoefde te weten. Aangeklaagde benadrukte dat zij zeer goede vrienden waren en dat klager daarom ook hoge cijfers kreeg. Het ergste was dat het zo onvoorspelbaar was wanneer aangeklaagde weer zou opduiken en het misbruik mogelijk weer plaats zou vinden.

2.2 Klager weet nog dat het pas veel later was dat klager zich realiseerde dat er tussen hem en aangeklaagde dingen waren gebeurd die niet hoorden. Na zijn vertrekt op het internaat (overigens zonder MULO diploma) is klager in [plaats] naar een andere school gegaan.

Klager

weet nog dat hij verliefd werd op een meisje en op zoek was naar fysiek contact en genegenheid. Het was in diezelfde middelbare schoolperiode dat klager ook met oudere jongens omging, met wie hij seksuele spelletjes ging doen enkel en alleen voor de seksuele bevrediging. Klager herinnert zich van deze tijd vooral een groot gevoel van eenzaamheid. Als gezegd heeft klager de MULO niet afgemaakt en heeft hij geen enkel diploma behaald. Hij is naar de [opleiding] in [plaats] gegaan en hierna naar [opleiding], op beide academies heeft hij echter evenmin een diploma behaald. Op dit moment is klager hobbymatig schilder.

Klager heeft de afgelopen jaren als consulent bij [organisatie] gewerkt. Toen hij 61,5 was is hij met pre-pensioen gegaan. Klager is getrouwd en heeft zijn echtgenote gelukkig al lang geleden kunnen vertellen welke ervaringen hij heeft moeten meemaken op het internaat. Hij kan alles bij haar kwijt. Het echtpaar heeft geen kinderen.

Binnen zijn familie (broers en zussen alsook zijn ouders) heeft hij nooit iets gezegd over het seksueel misbruik dat hem is overkomen. Klager herinnert zich van zijn eigen familie geen nestwarmte en geen genegenheid. Diep in zijn hart wist klager wel dat zijn ouders en broers en zussen hem toch niet zouden geloven. Om die reden heeft hij nooit iets gezegd. Klager is de jongste thuis. Klager weet nog dat zijn moeder er eigenlijk geen problemen mee had dat hij van het [internaat] af wilde gaan. Zij heeft hier ook nooit vragen bij gesteld.

Klager ondervindt met name de gevolgen van het seksueel misbruik in het ondergaan van relaties. Zijn relaties zijn, tot het huwelijk met zijn echtgenote, steeds gestrand. Hij heeft moeite met seksuele contacten, moeite om zich aan mensen te binden en is wantrouwig van aard. Na de eerdergenoemde [opleiding] is klager twee jaar naar [opleiding] in [plaats] geweest. Hij vond dit heel leuk. Hij heeft deze opleiding echter moeten staken omdat hij niet in staat bleek zich volledig bloot te geven. Klager droeg, zoals hij dit zelf zegt, dingen bij zich

waarvan hij niet wilde dat iemand dit wist. Klager heeft hierdoor [opleiding] niet kunnen afmaken en heeft niet kunnen worden wat hij graag wilde. Hij is uiteindelijk als consultant bij [organisatie] terechtgekomen. Hij is als het ware in dit werk gevlucht en wilde goedgevoelen voor mensen en zich keer op keer bewijzen. Hierbij is hij zichzelf menigmaal voorbij gegaan.

2.3 Klager wenst erkenning van seksueel misbruik en zou graag excuses ontvangen van aangeklaagde en het kerkelijk gezag.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is niet meer in leven. Hij kan dan ook geen weerwoord geven. De Algemene Overste heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde.

Hij concludeert dat geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik maar dat hij ook geen reden heeft om aan te nemen dat klager onwaarheid spreekt.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer zesenvijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

De Klachtencommissie acht aannemelijk geworden dat aangeklaagde klager aftrok. De Klachtencommissie acht aannemelijk dat dit in een periode van ongeveer een jaar lang zo'n vier keer is gebeurd.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld.

Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door de verklaring van zijn echtgenote, mevrouw [naam], die bij schriftelijke verklaring van 8 januari 2015 heeft verklaard dat klager haar al in het begin van hun relatie vertelde over 'zijn ervaringen wat betreft geweld en seksueel misbruik tijdens het verblijf op kostschool [naam] tee [plaats]'.

De Klachtencommissie hecht daarnaast bijzondere waarde aan het volgende:

Klager heeft ook een klaagschrift ingediend tegen een andere aangeklaagde, namelijk aangeklaagde [naam]. Dit klaagschrift is reeds door de Klachtencommissie behandeld en beoordeeld. Uit het advies van de Klachtencommissie in die zaak, van 24 september 2015, staat beschreven dat het door klager gestelde misbruik door aangeklaagde [naam], door de betreffende aangeklaagde is erkend.

De Klachtencommissie is van oordeel dat nu dat gestelde misbruik door klager, bevestiging vindt in de erkenning van de betreffende aangeklaagde, dit een aanwijzing is voor de

betrouwbaarheid van klager en derhalve ook bijdraagt aan de aannemelijkheid van het in onderhavige zaak gestelde misbruik.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 12 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden, kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.6. Over (het verzoek van klager om) financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Algemene Overste van de congregatie Broeders van Huijbergen de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 5 januari 2016 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, drs. N.A.M. van Beelen en zr. J.G.M. Verwijs, O. Praem, leden, bijgestaan door mr. Y. Rikken, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.